

Biblioteka

Kalipso

Naslov originala

Jesse Q. Sutanto

Vera Wong's Unsolicited Advice for Murderers

Copyright © 2023 by PT Karya Hippo Makmur

© 2025, za srpski jezik Odiseja

Džesi K. Sutanto

**SAVETI VERE VONG
ZA UBICE
(koje joj niko nije tražio)**

Prevela s engleskog
Sandra Bakić Topalović

Odiseja
Beograd, 2025.

*Za mamu,
Veru pre Vere*

VERA

Šezdesetogodišnja Vera Vong Džudžu je svinja, ali zapravo je trebalo da se rodi kao petao. Govorimo, naravno, o kineskom horoskopu. Vera Vong je žena ljudskog roda, molim lepo, ali petlovi joj ne mogu ni prineti. Svakog jutra, tačno u četiri i trideset, Verini kapci se naglo otvaraju poput roletni. Zatim se gornji deo njenog tela uzdigne s dušeka – kod Vere nema lenjog prevrtanja s kreveta, iako se mora priznati da uspravljanje u krevetu sad ide uz prateće kliktanje i puckanje zglobova. Poletno izbacuje stopala u pufnastim čarapama i odmah pronalazi papuče koje je prethodne noći vojnički uredno složila pored kreveta. Odvaja trenutak da sinu pošalje poruku kako bi ga podsetila da će prespavati život i da bi trebalo da je ustao pre nje. Na kraju krajeva, on je mladić pred kojim je ceo svet. Kasno ustajanje, smatra Vera, samo je za decu i Evropljane.

Posle brzog umivanja, Vera oblači svoju jutarnju opremu – polo majicu sa logom Ralfa Lorena tako velikim da joj prekriva celu levu dojku (pa, dobro, zahvaljujući šteti

načinjenoj vremenom i gravitacijom, prekriva joj gornju polovinu dojke) i donji deo trenerke. Rukavi su povučeni i namešteni tako da ni tračak kože ne viri između rukava majice i navlaka za ruke. Pre mnogo godina, dok je Vera bila drska mlada žena, nije vodila računa o rukavima, pa je često šetala unaokolo sa trakom osunčane kože oko nadlaktice. To su, očigledno, bila luda vremena, kad je živela na ivici i upuštala se u nepotrebne rizike.

Kad su navlake za ruke na mestu, Vera klima svom odrazu u ogledalu i kreće u kuhinju, gde popije pola litre mlake vode – hladna voda bi, smatra ona, zamrzava masti u arterijama što izaziva srčane bolesti. Na vratima, Vera obuva svoje ortopedске patike i stavlja naočare za sunce sa ramom u dezenu kornjačinog oklopa i, na kraju, poslednji i verovatno najvažniji komad odeće – vizir tako ogroman da nema šanse da će ijedan zrak sunca koji izaziva pegice i bore uspeti da se probije do njenog lica. Zatim, ne osvrćući se, Vera krupnim koracima izlazi u svet.

I sve to se dešava bez pomoći budilnika. Vera bi zaista trebalo da je petao, ali nije; ona je svinja, i možda je baš to razlog za celu zbrku koja je usledila.

Sudeći po kineskom horoskopu, svinje su marljive i saosećajne, i prave osobe kad vam je potreban iskren savet. Nažalost, veoma mali broj ljudi traži iskren savet od Vere, pa čak ni neiskren. Jedina osoba koja bi trebalo da je stalno zove za savet – njen sin, Tilbert – nikad to ne čini. Veri nije baš jasno zbog čega je to tako. Dok su njeni roditelji bili živi, ona im se često obraćala za savet, čak i kad nije morala jer

je, za razliku od njenog sina, bila brižna ćerka i znala je da traženje saveta čini da se njeni roditelji osećaju kao da su joj potrebni. Pa dobro, nema veze. Vera je marljiva majka i bez obzira na to silno se trudi da Tiliju pruži svaki savet koji bi mu ikad mogao zatrebati. Njene prethodne poruke glase:

Poslato danas u 4.31:

Tili, jesi budan? Sad 4.31, jako kasno. Kad ja bila tvojih godina, budila u 4 svakog jutra da spremi doručak za A Gong i A Ma. *Qi lai!* Iskoristi dan! *Carpe diem!* Srdačan pozdrav, mama.

Poslato juče u 19.45:

Tili, ja primećuje ova devojka @NotChloeBennet lajkovala DVA tvoja videa na Tiktoku! Mislim to znači da se sviđaš. Pogledala joj profil i mnogo se pući, ali mislim bude dobra žena. Išla sa mamom na manikir prošle nedelje, to znači brižna ćerka. Možda ti šibne njoj porukicu. Srdačan pozdrav, mama.

Vera je bila posebno zadovoljna frazom „šibne porukicu“. Vera pomno prati sve trendove. Ne pada joj na pamet da dopusti da je pregaze mlađe generacije. Svaki put kad nabasa na neku frazu koja zvuči potpuno besmisleno, potraži je na Guglu i zapiše njeno značenje u svojoj beležnici.

Poslato juče u 17.01:

Tili, pet sati. Nada se ti večerao. Tvoj ujka Lin stalno večerao u sedam i jedva doživio tridesetu. Bolje sad večera. Srdačan pozdrav, mama.

Ova je zapravo izazvala odgovor.

Tili: Ujka Lin je umro jer ga je udario autobus. I rekao sam ti da me više ne zoveš Tili. Sad sam Bert.

Vera: Ne nastavlja se sa starijima. Ne te tako vaspitala. I šta fali Tiliju? To dobro ime, tvoj otac i ja dugo mislili o tvom imenu, treba ceniš.

Nakon toga je usledilo još tišine s Tilijeve strane. Ali, nema veze. Vera sad nema vremena za svog bludnog sina, pošto kreće u jutarnju šetnju, a jutarnja šetnja je ozbiljna stvar. Prvo – istezanje. Mnogi ljudi njenih godina žali se na ukočene zglobove i nesavrtljive udove, ali Vera može duboko da čučne bez većih poteškoća i savije se u struku toliko da vrhovima prstiju dotakne patike. Kad je bio desetogodišnjak, Tiliju je bilo strašno neprijatno zbog majčine rutine istezanja. Preklinjao ju je da to radi u privatnosti njihovog doma, a ne na trotoaru, ali je za pravilno istezanje neophodan svež vazduh, uostalom, Tili bi trebalo da bude ponosan što njegova majka daje dobar primer komšijama.

Kad je dovoljno zagrejala mišiće, Vera zauzima položaj za hodanje – uzdignuta brada, izbačene grudi, laktovi u ravni s telom. Onda zakorači, mašući pesnicama ispred grudi s entuzijazmom severnokorejskog vojnika na državnoj paradi. Verina jutarnja šetnja mogla bi se opisati samo kao intenzivna. Ona je poput generala koji kreće u boj, grabi milje pred sobom s nemilosrdnom efikasnošću. Svako dovoljno lud da joj se nađe na putu dočekan je prostrelnim pogledom (nevidljivim pod naočarima za sunce i kačketom), ali Vera

uživa da zaobilazi prolaznike, pošto je to prilika da testira svoju agilnost i reflekse.

Za njen prošli rođendan, Tili joj je poklonio samsung pametni sat koji broji korake, ali Vera ne vidi potrebu za tim, budući da tačno zna koliko koraka iziskuje njena dnevna ruta: 3.112 koraka, počev od raskrsnice Trenton i Pacifik, gde se nalazi njena kuća, dole niz ulicu Vošington, gde se male porodične prodavnice i suvenirnice spremaju za otvaranje. Pojedini vlasnici prodavnica mahnu Veri i dobace joj pozdrav, ali svi oni znaju da se ne može zaustaviti da bi proćaskala, ne za vreme jutarnje šetnje. Ipak, Vera ima besprekorne manire, pa u prolazu otpozdravlja ljubaznostima na mandarinskom: „Vau, dinje odlično izgledaju, gospodine Hong!“ ili „Konačno toplije, sestro Džao!“

Blago usporava ispred kafea koji je pre dve godine iznikao u ulici Vošington poput izuzetno zagnojene bubuljice. Vlasnik je nevaspitani milenijalac koji čak i ne živi u Kineskoj četvrti. Verina usta se izvijaju u podrugljiv osmeh dok prolazi pored i, kao što čini svakog jutra, baca nemu kletvu na kafe. Čak je i njegovo ime nervira. Kafe. Može samo da zamisli kakvu zbunjenost to izaziva kod mušterija. *Kud biste želeli? U Kafe. Aha, u koji? U Kafe? KOJI?* Čovek bi pomislio da bi, s takvim imenom, Kafe odavno propao. Ali ne, suprotno logici, ne samo da nije propao – procvetao je i pokrao mušterije starijim kafićima u blizini. Dok Vera sedi u svojoj praznoj čajdžinici, misli joj često odlutaju ka Kafeu i pokvare joj savršeni čaj. Zaista, Kafe i njegov strahovito nezdravi proizvod – kafa, uf – pošast su za stanovništvo San Franciska, ne, za celo čovečanstvo.

Kad stigne do Zmajevе kapije Kineske četvrti u ulici Buš, skreće za ugao i hoda kroz Stokton sve do Vo hej juen, gde taj či grupa upravo započinje svoju rutinu. Njen suprug, Đinlung, dolazio je ovde svakog dana, sve dok nije doživео šlog. Često je pokušavao da nagovori Veru da mu se pridruži, ali Vera nije shvatala svrhu taj čija. Presporo je da bi ičemu služilo, smatrala je. Efektivno koliko i joga, što bi značilo – i ne baš. Kad god bi Đinlung završio sa taj čijem, Vera bi mu izmerila puls, i nikad nije bio viši od osamdeset. Čemu onda to? Ipak, prolazi kroz Vo hej juen i maše taj či grupi, zanemarujući to što joj srce blago prepukne kad vidi da Đinlung nije među sporaćima. Blesava žena, naravno da Đinlung nije tu, ušuškan je u srebrnoj urni u njenoj dnevnoj sobi, i to je to.

Na kraju svake šetnje Vera prvo pritisne palac na unutrašnju stranu ručnog zgloba i izmeri otkucaje srca. Zadovoljna pristojnim rezultatom od devedeset dva otkucaja u minutu, Vera ulazi unutra, prolazi kroz mračnu čajdžinicu i penje se na sprat u svoj stan. Posle okrepljujućeg ledenog tuširanja, Vera jede izbalansiran doručak koji se sastoji od kondžija¹, konzerviranih pačjih jaja i fermentisanog tofua. Na kraju nesigurnim koracima silazi dole da pospremi i pripremi čajdžinicu za otvaranje.

Dok je bio tinejdžer, Tili je obožavao da skreće pažnju na greške u nazivu *Svetski poznata čajdžinica Vere Vang*.

„Kao prvo, niko ne zna za nju, pa nije baš *svetski poznata*“, rekao je jednom prevrnuvši očima.

---

1 Vrsta pirinčane kaše. (*Prim. prev.*)

Vera je coknula, ali pre nego što je stigla da odgovori, Đinlung je rekao: „Nije tačno, tvoja majka je bila veoma poznata u Kini po svojim čajevima. Mnoge mušterije su dolazile izdaleka samo da okuse njen čaj“.

„Mhm“, rekao je Tili, očigledno nije bio ubeđen. Brzo je prešao na sledeći napad. „I zašto se zove Vera Vang? Ti si Vera Vong.“

„Ah“, rekao je Đinlung i pogledao Veru s divljenjem. „To je zato što je tvoja majka vrlo pametna dama, vrlo vešta. Vera Vang je veoma poznata osoba, čak i beli ljudi znaju njeno ime. Pa je tvoja majka rekla da bismo čajdžinicu mogli da nazovemo po njoj.“

„To se zove lažno predstavljanje, tata“, brecnuo se Tili. „Mogli bi da vas tuže!“ A onda je dodao, veoma pakosno, pomislila je Vera: „Tačnije, kad bi iko znao za čajdžinicu. Ali, pošto niko ne zna da postoji, onda pretpostavljam da nije ni bitno.“

Đinlung se samo nasmejao i potapšao Tilija po leđima. „O, *er zi*², prepun si znanja o zakonu. Možda da ideš na prava, a?“

Sve je bilo mnogo lakše u to vreme, kad je Đinlung izigravao tampon zonu između Vere i Tilija. Posle Đinlungove smrti, veza između majke i sina rastezala se polako ali sigurno i maltene stigla do ništavila. Tili zapravo jeste upisao prava. Tili je sad mlađi saradnik u dobroj advokatskoj kancelariji blizu Embarkadera, sa prostorijama na tako visokim spratovima da se iz njih noću vidi svetlucanje farova na mostu Bej. Nije da to Vera pouzdano zna; Tili je nikad ne zove

---

2 *Kin. sine. (Prim. prev.)*

da ga poseti u kancelariji, ali voli da zamišlja šta Tili vidi dok gleda kroz prozor.

Prestani da misliš na Tiliju, Vera se prekoreva dok podiže poslednju stolicu sa stola i spušta je na pod. Odlazi do ulaznih vrata i okreće znak sa ZATVORENO na OTVORENO, a onda odlazi do pulta, seda na stolicu i čeka mušterije.

Svetski poznata čajdžinica Vere Vang je otvorena.